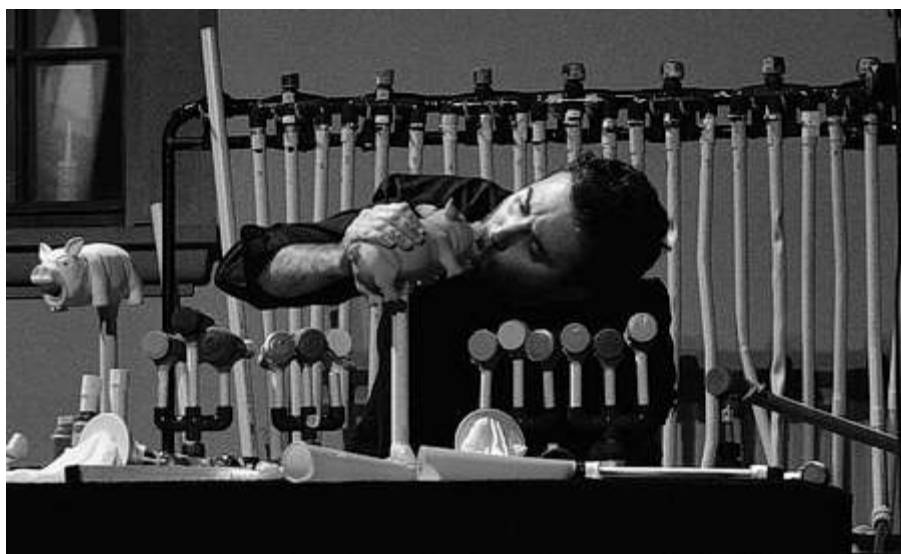

Ohlédnutí za festivalem MusicOlomouc 2017

Tomáš Koutný | [12/17](#) | [Festivaly, koncerty](#)

http://hudebnirozhledy.scena.cz/www/index.php?page=clanek&iid_clanku=3954

Již starověcí řečtí filozofové přisuzovali číslu 9 neobyčejný význam. Pokládali ho jednak za symbol rovnováhy a stability, ale také za znak představující konec jistého procesu, dovršení některé významné etapy či naplnění důležitého poslání. Ačkoli letošní ročník mezinárodní přehlídky soudobé vážné hudby MusicOlomouc nesl právě onu magickou pořadovou devítku, přesto festival odmítl následovat obezřetné počínání pomyslné siamské kočky, která si je vědoma toho, že jediný chybný krok by ji mohl definitivně připravit i o ten poslední devátý život. Ba naopak, svému publiku opět směle představil aktuální trendy a zcela nové přístupy v oblasti soudobé kompozice. Prostřednictvím nich se zároveň snažil své

posluchače přimět k vnímání objektivní reality i k hledání vlastní hudební pravdy a probudit v nich touhu po jejich pochopení.

Podobně jako v minulých letech i tentokrát našel MusicOlomouc své zázemí v prostorách Uměleckého centra Univerzity Palackého a v již tradičním podzimním termínu (2.–15. 10.) nabídl milovníkům současné hudební tvorby sérii sedmi koncertů doplněných o odborně vedené a široké veřejnosti přístupné workshopy. Organizačnímu výboru se opět podařilo přizvat do středomoravské metropole renomovaná vokální i instrumentální seskupení; kromě domácích ansámbľů dodala celé akci značný internacionální rozměr především účast předních hudebních těles z germanofonních zemí – Německa, Rakouska a Švýcarska. Za zdůraznění stojí zejména pestrá a do detailů promyšlená festivalová dramaturgie – jednotlivé koncerty byly svým zaměřením tematicky či stylově vzájemně kontrastní, důležitý spojovací moment naopak představoval zřetelný ústup od tradičnějšího hudebního pojetí a zjevný přesun do avantgardnější experimentální roviny. Presentace a konfrontace nejnovějších tendencí i aktuálních fenoménů ve sféře nové hudby se tedy přímo nabízela.

V rámci letošního ročníku měli návštěvníci možnost vyslechnout na čtyři desítky kompozic, z nichž pět zaznělo ve světové premiéře – Kytarový kvartet č. 1 „The Aleph“ Františka Chaloupky, dále Hláskopelní a špitocudní Marka Kepřta, Šimrání Daniela Skály, three minute movements. Klause Langa a konečně Last piece (Mostly stepwise) Petra Bakly.

Program úvodního festivalového koncertu sestával z kompletního klavírního díla Tristana Muraila, přičemž polovinu z celkového počtu šesti posluchačsky poměrně náročných skladeb uvedl Miki Skutka, zbývající trojici pak Marek Kepřt. Nutno zmínit, že oběma interpretům se bezpochyby podařilo posluchačům přiblížit podstatu Murailovy spektrální, harmonicky velmi odvážné hudby, jež do značné míry pracuje s vrstvením alikvotních tónů i rezonančními vlastnostmi a dispozicemi nástroje, a to vše za účelem vytvoření efektu jakýchsi zvukových vln.

Oproti tomu následující produkce německého souboru Aleph Gitarrenquartett představovala zajímavou ukázkou širokých možností hry na kytaru prostřednictvím využívání nepřeborného množství způsobů artikulace a ne zcela tradičních technik. Čtveřice umělců rovněž upoutala takřka dokonalou souhrou, ale i záměrným rytmickým nesouladem – to se projevilo zejména při premiéře kompozice Františka Chaloupky nazvané Kytarový kvartet č. 1 „The Aleph“, která od interpretů místy žádá dokonalou absenci sebemenší rytmické synchronizace.

V pořadí třetí festivalový koncert obstaralo vokální seskupení AuditivVokal

Dresden pod vedením dirigenta Olafa Katzera. Produkce vhodně umístěná do Atria Jezuitského konviktu umožňovala oktetu zpěváků naplno využít veškerého akustického potenciálu tohoto prostoru a posluchačům zachytit celou řadu drobných zvukových nuancí. V podání drážďanského souboru zaznělo sedm kompozic; vokalisté pak zasáhli téměř do všech sfér vokální soudobé hudby včetně oblasti řečové kompozice. Přímý a spontánní kontakt s publikem, obdivuhodný hlasový rozsah, velmi příjemný falzetový rejstřík mužských hlasů, spolehlivá jemná práce s mikrointervalikou nebo zvládnutí až extrémních disonancí jen podtrhly naprosto profesionální výkon zpěváků.

Poněkud netradiční spojení zvukově podobných nástrojů nabídl koncert cimbalisty Daniela Skály a klavíristky Nóry Füzi, jež si přizvalo olomoucké uskupení Lichtzwang. Skutečnost, že oba zmínění hudebníci ovládají svůj nástroj téměř dokonale, se potvrdila nejen v Zrcadlech Ádáma Csera, ale především v Šimrání. Premiérové uvedení této skladby zaznělo v podání jejího autora Daniela Skály společně se souborem Lichtzwang a zaujalo zejména vytvářením nových zvukových kombinací klavíru, cimbálu, violoncella, trubky a thereminu a schopností interpretů dosáhnout celé řady neotřelých barevných odstínů.

Basilejské Two New Duo, tvořené Ellen Fallowfield a Stephenem Menottim, rovněž pracuje s možnostmi hry dvou nástrojů podobného rozsahu – v tomto případě violoncella a trombonu. Dvojice hudebníků prezentovala osm soudobých skladeb, které však nepůsobily nikterak kontrastně, a uvedený program tak spíše splynul v jeden velký celek. Přesto je nutno ocenit především vysokou míru interpretačního umění, ve skladbě Nadira Vasseny nottetempo pak nejen Menottiho schopnost pohybovat se i v exponovaných polohách naprosto suverénně, ale také jeho dovednost pohotově a zároveň zcela radikálně měnit barvu tónu.

V obsazení klarinet (případně basklarinet), housle, violoncello a klavír vystoupil soubor Phace Ensemble. V jeho podání zazněla pětice hudebních děl, při nichž si mohlo obecenstvo povšimnout nejen obdivuhodně přesné souhry všech hudebníků, ale rovněž bravurního zvládnutí mnoha vysoce virtuózních pasáží. Vídeňskému uskupení se zcela samozřejmě dařilo vystihnout veškeré, především agogické a dynamické kontrasty. Z tohoto hlediska stojí za zmínku především provedení skladby Caprice mosaïque Thomase Wallyho, v níž byly jednotlivé odstíny dovedeny až do těch nejzazších extrémů.

Za vrchol festivalu lze považovat závěrečný koncert, na němž byl v České republice vůbec poprvé představen hudební nástroj zvaný Airmachine 2.

Jeho tvůrce Ondřej Adámek při jeho konstrukci kladl důraz na využití principu lidského dechu založeného na nasávání a vyfukování vzduchu. Tuto činnost Airmachine supluje za pomoci dvou vysavačů, přičemž vzduchový sloupec je zde regulován počítačovým programem a MIDI ovladačem. Nástroj zároveň obsahuje sedm výstupních ventilů, na které lze nasadit nekonečné množství všelijakých nástavců, např. gumových rukavic, plastových trubek, klaksonů a celé řady dalších. Airmachine, jehož vizuální podoba je rovněž velmi působivá, tak umožňuje produkovat široké spektrum nejrozmanitějších zvuků a rytmických modelů, což se bezezbytku naplnilo v úvodní Adámkově skladbě *Conséquences particulièrement blanches ou noires* pro Airmachine sólo v podání francouzského perkusionisty Roméa Monteira. V dalším průběhu vystoupil přední český orchestr Prague Modern, který pod Adámkovým vedením provedl nejprve jeho *Sinuous Voices*, aby následně utvořil s Airmachine jednotné hudební těleso. V tomto obsazení opět zaznělo Adámkovo *Conséquences particulièrement blanches ou noires*, tentokrát však v podobě koncertu pro airmachine a ansámbl. Nutno dodat, že kombinace poněkud bizarního stroje s tradičními hudebními nástroji vyzněla velmi zajímavě a olomouckému publiku nabídla doposud zcela nové zvukové odstíny.

Devátý ročník festivalu MusicOlomouc i tentokrát přilákal do středomoravské metropole přední ansámblы a interprety soudobé hudby. Pro své posluchače připravil takovou hudbu, která posouvá pomyslné hranice možného i nemožného zase o kousek dál. Lze se zároveň domnívat, že nově nastavené mantinely festival v příštím roce znovu překoná. Hudbymilovné obecnstvo to však za chybný krok zcela jistě považovat nebude.